

Näringsutskottets betänkande 2019/20:NU5

Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum

Sammanfattning

Ett enigt utskott föreslår ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden som rör uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder. Utskottet anser att regeringen bör se till att exportfrämjande åtgärder regelmässigt effektutvärderas och utveckla myndighetsstyrningen så att det blir möjligt att följa upp och utvärdera genomförandet av de exportfrämjande åtgärderna. Utskottet anser dessutom att regeringen ska arbeta för att möjliggöra uppföljning och utvärdering i hela värdekedjan när det gäller satsningen på regionala exportcentrum.

Utskottet föreslår att riksdagen avslår övriga motionsyrkanden och att regeringens skrivelse läggs till handlingarna. I betänkandet finns en reservation (SD) och två särskilda yttranden (V).

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2018/19:135 Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum.

Fem yrkanden i två följdmotioner (M, SD, C, KD, L).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Skrivelsens huvudsakliga innehåll.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum	5
Skrivelsen.....	5
Motionerna.....	7
Vissa kompletterande uppgifter	8
Utskottets ställningstagande.....	9
Reservationer	12
Övrigt om exportfrämjande åtgärder, punkt 3 (SD).....	12
Särskilda yttranden	13
1. Skrivelsen, punkt 1 (V).....	13
2. Uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder, punkt 2 (V)	13
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	14
Skrivelsen.....	14
Följdmotionerna	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Skrivelsen

Riksdagen lägger skrivelse 2018/19:135 till handlingarna.

2. Uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:3115 av Lars Hjalmered m.fl. (M, KD, C, L) yrkandena 2–4.

3. Övrigt om exportfrämjande åtgärder

Riksdagen avslår motion

2018/19:3121 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation (SD)

Stockholm den 15 oktober 2019

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjalmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjalmered (M), Helene Hellmark Knutsson (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD), Mathias Tegnér (S), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Arman Teimouri (L), Eric Palmqvist (SD), Lorentz Tovatt (MP), Peter Helander (C), Patrik Engström (S), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Lorena Delgado Varas (V) och Niels Paarup-Petersen (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens skrivelse 2018/19:135 Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum och två motioner som väckts med anledning av skrivelsen. I skrivelsen behandlar regeringen de iakttagelser och rekommendationer till regeringen som Riksrevisionen har redovisat i rapporten Regionala exportcentrum – en del i Sveriges exportstrategi (RiR 2019:3). Skrivelsen överlämnades till riksdagen den 23 maj 2019.

I följdmotion 2018/19:3115 av Lars Hjälmered m.fl. (M, KD, C, L) väcktes ett yrkande som anknyter till regeringens utformning av resultatredovisningen i budgetpropositionerna när det gäller exportfrämjande. Mot bakgrund av att frågor som rör detta område kommer att beredas av utskottet under hösten 2019 inom ramen för betänkande 2019/20:NU1 har utskottet beslutat att även behandla det nämnda yrkandet i detta sammanhang.

Bakgrund

Riksrevisionen har granskat regeringens och Tillväxtverkets inrättande av regionala exportcentrum. Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten Regionala exportcentrum – en del i Sveriges exportstrategi (RiR 2019:3). Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer som avser regeringen och Tillväxtverket.

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelsen anges att Riksrevisionens övergripande analys är att regionala exportcentrum har etablerats under en relativt kort tid i hela landet och att Tillväxtverket i etableringen har omhändertagit grundläggande organisatoriska behov. De regionalt utvecklingsansvariga aktörerna som finns i alla län och regioner anses ha haft en positiv betydelse som sammanhållande kraft i varje exportcentrum. Riksrevisionen menar dock att tidigare erfarenheter kunde ha omhändertagits bättre och att satsningens långsiktighet borde tydliggöras.

I skrivelsen går regeringen igenom rapporten och redovisar vilka åtgärder som har vidtagits och kommer att vidtas inom området. Regeringen delar delvis Riksrevisionens bedömning och kommenterar de överväganden som gjordes inför inrättandet av regionala exportcentrum. Hur satsningen ska fortsätta kommer regeringen att ta ställning till inom ramen för arbetet med att utveckla exportstrategin med fokus på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Utskottets överväganden

Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör se till att exportfrämjande åtgärder regelmässigt effektutvärderas och utveckla myndighetsstyrningen så att det blir möjligt att följa upp och utvärdera genomförandet av de exportfrämjande åtgärderna. Utskottet anser dessutom att regeringen ska arbeta för att möjliggöra uppföljning och utvärdering i hela värdekedjan när det gäller satsningen på regionala exportcentrum. Riksdagen avslår övriga motionsyrkanden och lägger skrivelsen till handlingarna.

Jämför reservationen (SD) och särskilt yttrande 1 (V) och 2 (V).

Skrivelsen

Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer

Riksrevisionen har granskat regeringens och Tillväxtverkets inrättande av regionala exportcentrum. Granskningen har redovisats i rapporten Regionala exportcentrum – en del i Sveriges exportstrategi (RiR 2019:3). Syftet med Riksrevisionens granskning var dels att undersöka om inrättandet av regionala exportcentrum har genomförts på ett sätt som överensstämmer med åtgärdens syfte och mål, dels om det finns utrymme för förbättringar i det fortsatta arbetet. Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer som avser regeringen och Tillväxtverket.

Riksrevisionen rekommenderar regeringen att

- ta ställning till insatsens tidsperspektiv
- öka tonvikten på att insatser av detta slag ska vara möjliga att effektutvärdera
- utveckla sin redovisning till riksdagen om regionala exportcentrum med information om hur långt arbetet kommit och de uppföljningar som genomförts
- utreda hur de förbättringsområden som granskningen identifierat kan omhändertas. Det handlar t.ex. om hur aktuella de tjänster som aktörerna i de regionala exportcentrumen erbjuder är, och om en utökning av kretsen av aktörer som ska och kan ingå i regionala exportcentrum kan bidra till att höja aktualiteten.

Riksrevisionen rekommenderar därutöver Tillväxtverket att

- inrikta uppföljning och utvärdering av de regionala exportcentrumens aktiviteter på effekter för målgruppen snarare än på det interna samarbetet mellan främjandeaktörerna
- utveckla sin redovisning om regionala exportcentrum med information om hur långt arbetet kommit och de uppföljningar som genomförts, och utreda hur de förbättringsområden som granskningen identifierat kan omhändertas. Detta kan t.ex. ske genom en större gemensam inriktning på de regionala exportcentrumen genom bl.a. ökad användning av samverkansavtal mellan aktörerna, exportcentrumens överblick över satsningen i hela landet och exportcentrumens möjlighet till inflytande över samordningen, och att verksamt.se utvecklas.

Regeringens bedömning och åtgärder

I skrivelsen uppger regeringen bl.a. att man delar Riksrevisionens uppfattning att insatser av detta slag bör vara möjliga att effektutvärdera. Vidare anger regeringen att den i uppdraget till Tillväxtverket satte upp målet om att företagen skulle få hjälp att hitta rätt inom 24 timmar. Därutöver utvärderas de medverkande aktörerna såsom Almi, Business Sweden och Tillväxtverket utifrån de mål och kriterier som regeringen och andra ägare eller uppdragsgivare anger i samband med reglerings- eller riktlinjebrev eller ägaranvisning.

I skrivelsen anför regeringen vidare att Regeringskansliet för närvarande bedriver ett utvecklingsarbete för att förbättra metoderna för utvärdering av offentliga insatser. Riksrevisionen konstaterar att effektutvärderingen kunde ha underlättats om urvalet av pilotregionerna hade gjorts slumpvis. Regeringen instämmer i att en sådan metod kunde ha varit lämplig, även om den samtidigt uppger att urvalsgruppens ringa storlek hade påverkat tillförlitligheten i effektutvärderingen. Regeringen valde att välja ut pilotregioner utifrån önskemålet om en jämn fördelning över landet.

Förbättringsområden enligt granskningen

Riksrevisionen rekommenderar i sin rapport att regeringen utreder hur de förbättringsområden som granskningen identifierat kan omhändertas. Som exempel nämns att utvärdera aktualiteten i de tjänster som aktörerna i regionala exportcentrum erbjuder och utvärdera om den krets av aktörer som ska eller kan ingå borde utökas.

Regeringen håller med Riksrevisionen om att det kan finnas möjligheter till förbättringar i utformningen av regionala exportcentrum. Regionala exportcentrum är en samverkansform mellan befintliga aktörer med skilda men delvis överlappande uppdrag. Regeringen anför dock att den inte är den enda aktör som utövar styrningen, och de tjänster som andra aktörer erbjuder bestäms därför endast delvis av regeringen. Regeringen uppger i skrivelsen att erfarenheten är att aktörerna själva ofta har bäst uppfattning om vilka tjänster som efterfrågas av företagen och utformar därför ofta nya tjänster på eget initiativ.

Enligt regeringen är det viktigt att tillskapandet av nya tjänster inte innefattar tjänster som redan erbjuds av någon av de medverkande aktörerna. Ett av syftena med inrättandet av regionala exportcentrum var, enligt regeringen, att undvika sådana överlappningar. Eftersom syftet med de regionala exportcentrumen har varit att förbättra samordningen av de offentligt finansierade aktörerna, främst de statliga men även lokala och regionala, har regeringen valt att inte inkludera privata konsulter och branschorganisationer i regionala exportcentrum. Vid sidan av dessa offentligt stödda aktörer finns det en mängd privata konsulter och andra företag som stöder företagets export och internationalisering. Regeringen anger att samordning av dessa inte ingick i uppdraget då det inte bedömdes vara statens roll och att det finns risker relaterade till exempelvis konkurrens, otillbörligt gynnande och kvalitetssäkring som måste analyseras innan man överväger att öppna för privata aktörer. Många, om inte alla, av de aktörer som deltar i regionala exportcentrum har enligt regeringen en nära dialog med näringslivet.

I skrivelsen anför regeringen avslutningsvis att det kan finnas andra offentliga aktörer som inte omfattas av regionala exportcentrum men som skulle kunna ge ett mervärde i arbetet om de aktivt hjälper svenska företag att internationaliseras. Av regeringens uppdrag till Tillväxtverket framgår det att den kompetens som finns hos inkubatorer, vetenskapsparker och motsvarande organisationer ska tillvaratas och synliggöras där så är relevant. Det finns således inget hinder för dessa att medverka i regionala exportcentrum. Samtidigt anger regeringen att det är angeläget att regionala exportcentrum inte blir så breda att de förlorar fokus utifrån syftet att stötta export och internationalisering i främst små och medelstora företag.

Mot denna bakgrund anser regeringen att Riksrevisionens rapport är slutbehandlad.

Motionerna

I kommittémotion 2018/19:3115 av Lars Hjälmered m.fl. (M, KD, C, L) anför att regeringens svar angående Riksrevisionens kritik mot bristfällig effektutvärdering är att det gavs ett sådant uppdrag till Tillväxtverket. Motionärerna konstaterar dock att det med all tydlighet framkommer i Riksrevisionens rapport att det inte har genomförts någon sådan effektutvärdering. Därför föreslås i motionen att riksdagen gör ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att exportfrämjande åtgärder regelmässigt effektutvärderas (yrkande 2).

I motionen framförs också att regeringen behöver utveckla myndighetsstyrningen för att säkerställa att åtgärder leder till resultat kopplade till målen. Motionärerna menar att eftersom varken mål eller effektutvärdering skett så som avsetts, går det inte att dra några slutsatser om huruvida inrättandet av regionala exportcentrum är rätt åtgärd för att nå målet om att fler små och medelstora företag ska våga och vilja exportera mer. Mot bakgrund av detta anser motionärerna att det är ytterst viktigt att den myndighet som får ett

uppdrag av regeringen tydligt redovisar mätbara uppdragsmål som motiverar den fortsatta kursen framåt. Det anges också vara viktigt att myndigheten får förutsättningar att utforma insatserna så att de också är möjliga att utvärdera i ett senare skede. Därför förordas i motionen att utskottet föreslår att riksdagen tillkännager att regeringen bör se till att Tillväxtverkets insatser utformas så att de kan utvärderas i hela värdekedjan och att regeringen bör utveckla metoder för att kunna följa upp och redovisa resultat när det gäller de regionala exportcentrumen (yrkandena 3 och 4).

I kommittémotion 2018/19:3121 av Tobias Andersson m.fl. (SD) anförs att det finns regionala och nationella organisationer såväl som företag som har goda kunskaper om export och handel. En förutsättning för att ta vara på denna kompetens är enligt motionärerna att regeringen utreder hur framtida regionala exportrådgivare ska kunna upphandlas av fristående aktörer (yrkande 1). Det anges även att det är angeläget att insatserna inom ramen för exportfrämjande samordnas med andra statliga insatser. Detta för att insatser inom exportfrämjande och näringsliv inte ska dra åt olika håll. I motionen föreslås därför att regeringen bör överväga en nationell samordning av dessa insatser (yrkande 2).

Vissa kompletterande uppgifter

Den svenska exportstrategin

Hösten 2015 fattade regeringen beslut om en exportstrategi. Strategin har redovisats för riksdagen i form av en skrivelse (skr. 2015/16:48). Exportstrategin innehåller ett sjuttiotal åtgärder som regeringen avser att vidta för att möta de utmaningar som den svenska utrikeshandeln enligt regeringen står inför. Åtgärderna spänner över 22 olika områden. Exportstrategin syftar till att öka exporten (både i absoluta tal och som en del av BNP), öka Sveriges attraktionskraft för investeringar, kompetens och turister, öka andelen exporterande företag och öka svenska företags deltagande i den globala ekonomin.

I exportstrategin ingick ett inrättande av regionala exportcentrum som motiverades bl.a. med att företag på ett enklare sätt skulle erbjudas stöd för sin internationalisering, oberoende av i vilken del av landet de var verksamma.

I budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 24) anger regeringen bl.a. följande när det gäller exportstrategin:

Regeringen avser fortsätta det påbörjade arbetet med exportstrategin, men också utveckla den. Hänsyn behöver tas till förändringar som skett i omvärlden sedan 2015. [...] Näringslivets medverkan är avgörande för att genomföra de globala målen för hållbar utveckling och lyckas med klimatomställningen, och svenska företag ligger långt framme med produkter och tjänster som främjar denna omställning. En öppen handel och ett offentligt stöd för svenska företags export och internationalisering är därför fortsatt viktigt även för att uppnå dessa mål. Globaliseringens fördelar ska komma hela landet till del. Insatserna ska därför genomföras med målet att hela landet ska dra nytta av dem. Exportstrategin utvecklas

med fokus på hållbar utveckling samt tillväxt och nya arbetstillfällen i hela landet.

Tidigare riksdagsbehandling

Motionsyrkanden som liknar de som framförs i kommittémotion 2018/19:3121 (SD) har tidigare behandlats av utskottet, senast i betänkande 2018/19:NU13. Ett yrkande som rör upphandling av exportrådgivning framfördes vid det nämnda tillfället i kommittémotion 2018/19:2783 (M) och avstyrktes av utskottet. Utskottet påminde bl.a. om att liknande frågor tidigare behandlats och avstyrkts av utskottet och att det då anförts att huvudaktörerna för den regionala och lokala exportrådgivningen ska vara de statliga aktörerna på området. Utskottet upprepade dock uppfattningen att möjligheten för andra aktörer att delta, genom upphandling, inte helt bör uteslutas för att nå en tillräckligt decentraliserad och heltäckande organisation. Utskottet såg dock inte någon anledning till något tillkännagivande enligt vad som förordades i den aktuella motionen. Motionsyrkandet följdes upp i en reservation av företrädare i utskottet för Moderaterna och Kristdemokraterna.

I samma betänkande avstyrktes även ett motionsyrkande om att ett samordnat statligt stöd för internationalisering bör utvecklas för regionerna. Utskottet hänvisade bl.a. till det pågående arbetet med att utveckla den svenska exportstrategin. Yrkandet framfördes i kommittémotion 2018/19:2735 (KD) och följdes upp i en reservation av företrädare för Kristdemokraterna i utskottet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Skrivelsen
- Uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder
- Övrigt om exportfrämjande åtgärder

Skrivelsen

Regeringen överlämnade skrivelsen Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum till riksdagen i maj 2019. Två motioner har väckts med anledning av skrivelsen. I skrivelsen redovisar regeringen sina bedömningar och åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer i rapporten Regionala exportcentrum – en del av Sveriges exportstrategi (RiR 2019:3). Utskottet vill framhålla att regeringens skrivelse och Riksrevisionens granskningsrapport är viktiga underlag för att riksdagen framöver ska kunna följa hur väl exportcentrumen och andra exportfrämjande åtgärder uppfyller uppsatta syften och mål.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder

Utskottet vill inledningsvis framhålla vikten av att exportfrämjande åtgärder, inte minst reformen med inrättandet av de regionala exportcentrumen, är väl utformade för att svenska företag ska få bästa möjliga förutsättningar att exportera sina varor och tjänster. För att företag ska kunna få ett bra stöd för att kunna exportera mer, växa och utvecklas är det viktigt att det finns underlag som gör det möjligt att veta om en åtgärd får avsedd effekt eller inte. Att så inte alltid är fallet framgår av det som framförs i Riksrevisionens granskningsrapport och i regeringens skrivelse. Enligt utskottets uppfattning är det en högst rimlig utgångspunkt att exportfrämjande åtgärder bör gå att följa upp och utvärdera. Utskottet menar därför att regeringen bör säkerställa att den myndighet som får ett exportfrämjande uppdrag av regeringen tydligt redovisar mätbara resultat kopplade till uppdragets mål. Samtidigt är det viktigt att myndigheten ges rätt förutsättningar att åstadkomma detta och utforma genomförandet så att reformen blir möjlig att utvärdera i ett senare skede. Utskottet vill även framhålla vikten av att regeringen framöver regelmässigt effektvärderar exportfrämjande åtgärder så att det finns möjlighet att utforma åtgärderna på bästa möjliga sätt och verkligen hjälpa svenska företag att exportera, växa och utvecklas.

När det specifikt gäller inrättandet av de regionala exportcentrumen framgår det av Riksrevisionens rapport och regeringens skrivelse att varken uppföljningen eller effektvärderingen har genomförts på ett sådant sätt att det går att dra några slutsatser om huruvida reformen är rätt åtgärd för att nå målet om att fler små och medelstora företag ska våga och vilja exportera mer. Utskottet menar att regeringen därför bör arbeta för att den ansvariga myndigheten ska redovisa resultaten av exportcentrumens verksamhet på ett sådant sätt att de går att följa upp och utvärdera i hela värdekedjan.

Utskottet noterar dock att regeringen i skrivelsen uppger att Regeringskansliet för närvarande bedriver ett utvecklingsarbete för att förbättra metoderna för utvärdering av offentliga insatser. Mot bakgrund av det anförda menar utskottet trots detta att det finns ett behov av att riksdagen uppmanar regeringen att se till att exportfrämjande åtgärder regelmässigt effektvärderas och ett behov av att utveckla myndighetsstyrningen så att genomförandet av exportfrämjande åtgärder blir möjligt att följa upp och utvärdera. Utskottet anser dessutom att regeringen ska arbeta för att möjliggöra uppföljning och utvärdering i hela värdekedjan när det gäller satsningen på regionala exportcentrum. Det ovan anförda är något som utskottet menar att riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Vid ett sådant beslut från riksdagen får motion 2018/19:3115 (M, KD, C, L) anses bli tillgodosedd i berörda delar och tillstyrks.

Övrigt om exportfrämjande åtgärder

I motion 2018/19:3121 (SD) föreslås att riksdagen ska tillkännage för regeringen att den dels bör möjliggöra upphandling av exportrådgivning, dels bör samordna exportfrämjande åtgärder med andra åtgärder. Som framgår tidigare i betänkandet behandlade och avstyrkte utskottet våren 2019 (bet. 2018/19:NU13) liknande förslag om upphandling av exportrådgivning och samordning av exportfrämjande insatser. Utskottet såg vid det nämnda tillfället ingen anledning att förorda några tillkännagivanden i denna riktning och hänvisade dels till vad det tidigare anförts, dels till det pågående arbetet med att utveckla den svenska exportstrategin. Utskottet noterar att regeringen i skrivelsen anför att det kan finnas risker relaterade till exempelvis konkurrens, otillbörligt gynnande och kvalitetssäkring som måste analyseras innan man överväger att öppna för privata aktörer inom exportrådgivning. Många, om inte alla, av de aktörer som deltar i regionala exportcentrum har enligt regeringen en nära dialog med näringslivet. Utskottet har i nuläget ingen annan uppfattning. Utskottet ser därmed inga skäl att förorda några tillkännagivanden med den inriktning som föreslås i den nämnda motionen, som därmed avstyrks.

Reservationer

Övrigt om exportfrämjande åtgärder, punkt 3 (SD)

av Mattias Bäckström Johansson (SD), Tobias Andersson (SD) och Eric Palmqvist (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2018/19:3121 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Vi tror att utvecklingen av svensk konkurrenskraft kommer att vara positiv framöver, och vi avser att verka för en politik som förstärker denna utveckling. Den svenska industrins exportmöjligheter bör enligt vår uppfattning förstärkas genom en politik som möjliggör goda handelsrelationer och export av världsledande produkter och tjänster, högt upp i värdekedjan. Vi menar att initiativet med de regionala exportcentrumen i grund och botten är positivt för att stärka svenska företags exportmöjligheter. Att reformen har förbättringspotential visar inte minst Riksrevisionens granskning. Vi vill därför framhålla att exportcentrumen behöver drivas i en mer entreprenöriell anda för att företagen ska få ut mer av satsningen. Vi menar att det finns regionala och nationella organisationer såväl som företag som har goda kunskaper om export och handel. Ett sätt att ta vara på denna kompetens är att regeringen utreder hur regional exportrådgivning ska kunna upphandlas och drivas av fristående aktörer.

En annan viktig åtgärd som vi vill lyfta fram i detta sammanhang är att de insatser som regeringen gör inom ramen för exportfrämjandet bör samordnas med andra statliga insatser. För att öka de svenska företagens exportmöjligheter är det viktigt att exportfrämjande åtgärder och andra främjande åtgärder för t.ex. näringslivet eller arbetstagare inte drar åt olika håll eller i värsta fall motverkar varandra. Därför menar vi att regeringen bör överväga att genomföra en nationell samordning av sådana åtgärder.

Det anförda är något som vi anser att riksdagen bör ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Vid ett sådant beslut från riksdagen får motion 2018/19:3121 (SD) anses bli tillgodosedd och tillstyrks härmed.

Särskilda yttranden

1. Skrivelsen, punkt 1 (V)

Lorena Delgado Varas (V) anför:

Jag har i det föregående ställt mig bakom utskottets ställningstagande om att regeringens skrivelse läggs till handlingarna. Jag vill i detta särskilda yttrande dock tydliggöra min syn på vilka värden som bör genomsyra verksamheten vid de regionala exportcentrumen. Enligt min mening behöver de olika främjandeåtgärder som vidtas inom ramen för de regionala exportcentrumen tydligt kopplas till insatser för klimat, miljö och den feministiska utrikespolitik som regeringen säger sig bedriva. Dessutom bör åtgärderna också tydligt riktas till små och medelstora hållbara företag som arbetar med innovation så att export av miljöteknik främjas.

2. Uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder, punkt 2 (V)

Lorena Delgado Varas (V) anför:

Jag har i det föregående ställt mig bakom utskottets ställningstagande om behovet av uppföljning och utvärdering av exportfrämjande åtgärder. Jag vill i detta särskilda yttrande särskilt tydliggöra att det är viktigt att arbetet med uppdragsmålen ges en tydlig prioritet och att de berörda aktörernas roll ska vara att leverera effektfulla insatser för att små och medelstora företag ska kunna få möjlighet att på ett effektivt och ändamålsenligt sätt exportera på en internationell marknad.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelsen

Regeringens skrivelse 2018/19:135 Riksrevisionens rapport om regionala exportcentrum.

Följdmotionerna

2018/19:3115 av Lars Hjälmered m.fl. (M, KD, C, L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att exportfrämjande åtgärder regelmässigt effektutvärderas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se till att Tillväxtverkets insatser utformas så att de kan utvärderas i hela värdekedjan och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att utveckla en tydlig uppföljning och resultatredovisning av de regionala exportcentrumens fortsättning och existens och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:3121 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur framtida regional exportrådgivning ska kunna upphandlas av fristående aktörer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en nationell samordning av medel avsedda för exportfrämjande med andra statliga insatser och tillkännager detta för regeringen.